

مشتاق

مطبعة و محل اداره :

جفـال اوغلندۀ امنيت
مندوغي جوارندۀ
شنگول يقوشندۀ
۲۵ نوامبر

مسلك زده وفاق آند
جديه مم المنويه
قبول اولنور

درج ابدلہ بن آثار اعادہ اولنور

دينه ، فلسفه ، علوم ، حقوق ، ادبيات تاريخ ، رسايبانده ربالخاصه احوال دشوره اسلاميه بحث ابدرد هفتده بر نشر اولنور .

صاحب و مؤسسلری :

آبونه بدلی

ابوالعلا زين العابدين - ح . اشرف ادیب

سنه لکی التي آيانی

تاريخ تأسيسی

غروش

۶۵

۶۵

۱۷

۱۰ تموز ۱۳۲۴

۳۵

۳۵

۹

درسمادندۀ نسخہ سی ۵۴ بارہ در

قبرلہ دن مقوا بورو ابلہ کوندربلبرسه سنوی

۲۰ غروش فضلہ آلنور

عدد : ۱۷۲

۳۰ ذی الحجة الشریفہ ۱۳۲۹ پنجشنبه ۸ کانون اول ۱۳۲۷

یدنجی جلد

وحدت وجود

— ۱۲ —

عینی؛ ایسترجه ورم تکلمینک ذهابلری اوزره ذاتی اوزرینه زائد بر
وصفدن منتزع اولقله ذاتنک غیری اولسون .

حضيض مجازدن مرتبه حقیقه ارتقا ایدن متصوفه بومعنی اعتباریلہ
اه تعالی دن بشقه بر موجود حقیقی اولمديغنی شکوک و شبهاتدن غیر خالی
اولان نظر طریقیلہ دکل، بلکه بداهة طریقیلہ مشاهدۀ ایشلردر. ممکناته
موجود اطلاق علاقۀ مظهریت اعتباریلہ در. زیرا بعضیسی واجب تعالی
ایله، بعضیسی ممکنات ایله قائم متعدد وجودلر یوقدر بالکمز بر وجود
واردرکه اوده جناب حقدر. ممکنات موجوددر دیمک وجود انلرله قائم
دیمک دکلدرد. ممکناتک، حقیقی کندی ذاتندن عبارت وکندی ذاتیلہ
قائم اولان واجب تعالی یه بر نوع تعلقله انتسابلری دیمکدر. بو تعلق
جناب حقک اعیان ثابته تجلیسی آننده حاصل اولور؛ اعیان ثابته ده
قابض، باسطه، رحیم، قاهر کی اسماء متقابله الهیه اقتضاسنجه متخالف
الاستعداد اولان صور علمیه الهیه در.

بوتجلیمینک فصل وقوع بولديغنی اللهدن بشقه کیمسه بیامز. ذات
واجب ایچون لازم و استعداد اعتباریلہ متخالف اولان اعیان ثابته
تجلیات الهیهنک مظاهریدر. جناب حقک ذاتی وصفاتی او مظاهرک
استعدادلری وجهله انلرده ظهور ایدرک استعدادلرک تخالفندن طولای
موجودات متخالفه صورتنده نمایان اولور. ایدی تکثر استعدادندن
نشأت ایدر. مثلاً بر چوق آینهلر اولور. انلره بر آدمک خیالی عکس
ایدر. آینه لرک استعدادینه کوره او آدم کیمندۀ اکر، کیمندۀ طوغری
کیمندۀ اگلی، کیمندۀ بولی، کیمندۀ کوچک، کیمندۀ بیوک کورینیر.
حال بوکه خیالی آینه یه عکس ایدن آدمده بو اوصاف و اعراضک بری

تکیم امام غزالی احياء العلومندۀ «وجود ممکن دائماً هالکدر»
یعنی معدومدر دیمشدر. حضرت امام «مشکوة الانوار» عنوانی اثرندۀ ده
«حضيض مجازدن مرتبه حقیقه ارتقا ایدن عرفا عالم وجودده جناب حقدن
غیری موجود اولمديغنی، اندن بشقه نه وارسه هپسنک هالک، یعنی
معدوم حکمندۀ بولنديغنی عیاناً کورمشلردر. اشیانک انعدامی بر زمانه
معلق دکلدرد. بلکه اشیا ازلاً وابدآ معدومدر «دیور. عقل و هله اولی ده
حضرت امامک: جناب حقدن غیری موجود یوقدر سوزندن بزم موجود
نامنی ویردیکمز اشیای خارجیہنک کافه سی اللهدر کی معکوس بر معنی
چیقاره بیایر. حال بوکه غزالینک بو سوزدن مقصدی. بو معنی اولمديغنی
سویلک بیلۀ زائددر. انک بو سوزدن مقصدی بزم موجود نامنی
ویردیکمز شیلرک کافه سی حقیقتده معدوم حکمندۀ در. عالمده جناب
حقدن بشقه موجود حقیقی یوقدر دیمکدر.

فطرتک نادر یتشددیردیکی خوارق معرفتدن کذبوی اسماعیل افندی
مرحوم جلال حاشیه سنده «قوله وقال فی مشکوة الانوار... الخ» عبارده سنی
تحشیه ایلدیکی صرده امام غزالینک بو سوزی وحدت وجودده دائردر
دیهرک شو مألده اداره لسان ایدیور: بو مذهبک (یعنی وحدت وجودک)
خلاصه سی شودر:

حقیقتده موجود، ذهنده وجود کنديسیله قائم اولان شیئه اطلاق
اولنور. ایستر او وجود - حکمانک واجب، اشعرینک هم واجب هم
ممکن حقندۀ کی اعتقادلری وجهله - او شیئک ذاتندن، منتزع اولقله ذاتنک

اسلامیتده جهاد

یوقدر . وجود حقیقی بر اولمغه برابر تجلی آنساننده کی ظهور یله ممکنات موجوده اوزرینه منبسط اولور .

فقط ممکنات ایله اختلاط وانلره حلول ایتمز؛ بوتعلق باقی قالدقچه علاقه مظهریت اعتبار یله اوشیته مجازاً موجود دینیر، تعلق منقطع اولدینی آنده نه حقیقه نه مجازاً موجود اطلاق اولنه ماز .

ممکنات موجوده ، تجلی به مظهریت شرط یله اعیان ثابته دن عبارت اولوب کندیلر یله قائم وجود لری یوقدر . بنابرین انلره حقیقه موجود اطلاق اولنماز؛ انلر ازلاً وابدأ معدومدرلر . ایشته بوندن طولای اعیان ثابته رایحه وجودی شم ایتمه مشدر . دینلمشدر .

وحدت وجود ایله سوفسطائی مذهبی بیننده ایکی وجهله فرق واردر . سوفسطائیلر واجب اولسون، ممکن اولسون علی اطلاق وجودی منکر درلر . متصوفه وجود واجبی انکار ایتمزلر؛ بلکه وجودی اکاحصر و تخصیص ایدرلر . ایکنجی فرقه کانهجه متصوفه ممکناتک وجودینی ذوات ممکناته قیاس اعتبار یله انکار ایدرلر ذوات واجبه قیاساً انکار ایتمزلر انلر ممکناتدن برشی موجود دکدر دیمزلر موجود اولان بر ممکناتک وجودی کندی وجودی اولیوب بلکه بشقه بر موجودک او ممکنه ظهور ایدن وجودیدرلر . سوفسطائیه هر صورتله منکر وجوددر . متصوفه بو مذهب حقنده : عتلمک ماوراسندهدر ؛ حقیقته انحق کشف ایله وصول ممکندر؛ کشفک عقله نسبتی ده عقلک وهمه نسبتی کبیدر ، دیمشدر امام غزالی بوکا اشارتله : علم ظاهری طور عقلدن بعید بر شیء کورمک ممکن اولمیان الحاق بر یره بکزه دیور؛ حتی طور عقلدن بعید اولان اوشیتمک رؤیتی ایچون واسطه علم باطنی بیله کافی کورمیور . امر رؤیتی علم باطنک منهایله مشروط قیلور . غزالی عرفای امتک حالتی غایت اوزاق بر یرده اولان بر شیء ایوجه کورمک ایچون بیک درلو مشکلات ایله یوکسک بر طاغک تپه سینه چیقان کیسه نه ک حالته تشبیه و علم ظاهری مجاز ایله توصیف ایدیور . زیرا علاقه مظهریت اعتبار یله ممکناته مجازاً موجود اطلاق اولدینی حالده علم ظاهری اربابی علم باطن اهلنک خلافته اوله رق ممکناته موجود اطلاق ایلکده درلر . بو مذهب کوره هاتک حقیقه معدوم مناسندهدر آنده اصلاً مجاز یوقدر . بویله اولمنی تجلی ایله حاصل اولان تعلقک انقطاعندن طولای طاری-اولان عدی استلزام ایتمز .

ارباب حقیقتک اعتقادینه کوره ذاتاً معدوم اولان اشیایه فصل عدم طاری اوله بیله جکی حقنده وارد اولان اعتراض یوقاربکی قید ایله مندفع اولور . مبحث وجوده عائد دیگر بر مذهب ده وادردر که اوتیه کی احاطه عقلیه دن خارج دکدر . صاحب مقاصدک مختاری اولان مذهب ده بودر . بو مذهب کوره موجود کبی وجودده چوقدر ؛ یالکیز سالک بر مرتبه یه واصل اولنجه نظر نده وجود ممکنات و بلکه کندی وجودی بیله مضمحل اولور . »

فرید

در سعادتده ارمنیجه منتشر (آزادامارد) غزته سنک ۲۵ تشرین اول سنه ۳۳۷ تاریخی نسخه سنک (هم فائده سز هم مخاطره لی) عنوانی باش مقالمه سی وطن عثمانیده بر کتله متحده مدافعه حالنده بولنان اقوام عثمانیه اراسنده بر تفرقه دینه طرفداری بواندیغنی بزه بیلدیرمکده و بو صریح طرفدارلغک بالخاصه رسمی بر غزته لسانندن ایشیدلمسی افکار عثمانیه اوزرنده غریب بر تأثر و تأسفی موجب اولمقدهدر . بناءً علیه مقاله مذکورده یی فقره فقره عیناً یازهرق حسیات عثمانیه دن محروم اولدیغنی کورستن بو زوالی وطنداشه عثمانیلغک کندوسنک خیال ایتدیکی فکر تعصبدن یک عالی اولدیغنی بیلدیرمک ایسترم :

باقیکز قوجه عثمانی غزته سی نه دیور :

[مطبوعانده وارکان اداره محافلنده جهاد یاخود محاربه دینه حقنده مختلف شایه لر دوران ایتمکدهدر . سنوسیلرک شیخی ایتالیانلره قارشو اعلان جهاد ایتمشدر . قوملو بیابانلرده سرسری طولاشان بر عرب قبیله سی شیخنک شوفوق العاده فائده سز و تهلککل حرکتندن هولای عثمانی حقیقورانشدن بعضیلری اظهار مسروریت ایتمکدهدرلر .]

آزادامارد جهاد، یاخود محاربه دینه تعبیرندن عجبا نه اکلا یور ؟ بو تعبیردن توحش ایتدیکنه کوره اگر مسلمان اولانلرک بر لشهرک مسلمان اولمیان هر قوم و هر ملت اوزرینه علی الاطلاق اجرای محاصمات و محاربات ایتسی کبی بر معنی تلقی ایدیورسه بومعنی، بویله بر حرب دینی اسلامیتده موجود دکدر . اسلامیتک هنوز طلوع ایتدیکی زمان سعادتده وادوار اولیننده بیله حکومت اسلامییه بر چوق غیر مسلم اقوام ایله حال حربده بولنورکن یینه بر چوق غیر مسلم حکومتلر ایله ده حال صلح وائتلافده ایدوکی تاریخاً مثبتدر .

مثال اوله رق عرض ایدهیم که حتی زمان سعد اقران نبویه حزب مسلمین او وحشی مشرکار ایله اوغراشورلرایکن بر طرفنده روملر ایله ساسانیلر اراسنده محاربات دوام ایتمکده و روملرک ساسانیلر اوزرینه غلبه سی بین المسلمین موجب سرور و شادمانی اوله رق بو بابده بر آیت جلیله فرقانیه بیله شرف نازل اولمقده ایدی .

عصر اعجابده ساسانیلر ایله محاربه اولنورکن روملردن بر چوقلری اردوی اسلامه اتحاق ایدرک میدان حربیه آتیلمش و اسلامیت بواللحقافه مانع اولما مشدر .

آزاداماردک تخیل ایتدیکی او تصب دین اسلامه اول و آخر اصلاً کیرمیش و بلکه اسلامیت تعصبی قیرمق ایچون تأسس ایتمشدر ، او تمصبک عالم خرسیتیانی اراسنده شدتله حکمران اولدینی زمانلرده عموم اوروپا حکومت خرسیتیانییه سی خرسیتیانلق نامه برلشوبده اسلامیتی کویا باتیرمق اوزره ممالک اسلامییه آقین ایتدکاری ملیون ملیون اهل صلیب اردولرینه قارشو بیله اسلامیت اعتدالی غیب ایتامش ، او مهاجرلرک انحق ایاق باصدقلری یرلرک مسلمانلری او وحشتلره قارشو انسانیت دائره سنده مدافعات مشروعه ده و طالب اولدینی دشمنلرینه بیله رحم و شفقتله معامله ده بولمش و اسلامیتک محوینه عزم ایدن بو اتحاد